

Folketingets Erhvervsudvalg

5. december 2024

Opfølgning på FSR – danske revisorer foretræde for Folketingets Erhvervsudvalg og erhvervsministerens svar på spørgsmål 48 ERU

Til Folketingets Erhvervsudvalg

Indledningsvist vil FSR – danske revisorer gerne takke for muligheden for foretræde torsdag den 28. november 2024 og for dialogen med de tilstedeværende udvalgsmedlemmer.

På vores foretræde fremlagde vi vores bekymringer vedrørende det fremsatte L106 om uafhængige erklæringsudbydere af erklæringsydelse vedrørende bæredygtighedsrapportering. Hvis CSRD skal virke efter hensigten, må der ikke kunne opstå tvivl om kvaliteten af den erklæring, der skal give (begrænset) sikkerhed for virksomhedernes bæredygtighedsrapportering. Tilliden til erklæringen er afgørende for, at investorer, banker, kunder, leverandører, medarbejdere og resten af samfundet kan regne med oplysningerne i virksomhedernes bæredygtighedsrapportering.

Vi pegede på, at det fremsatte lovforslag ikke stiller krav om specialiseret uddannelse og erfaring i erklæringsafgivelse. Dermed er risiko for, at der opstår en lovskabt forskel i kvalitet på erklæringer om bæredygtighedsrapportering afgivet af henholdsvis revisorer og verifikatorer. Denne bekymring forstærkes af, at tilsynet med erklæringer er delt mellem DANAK og Erhvervsstyrelsen. Derved er der risiko for, at det ikke identificeres, såfremt der er væsentlig forskel på kvaliteten af erklæringerne.

Der er to forhold, som vi gerne vil rette fokus mod. Det ene forhold er det foreslåede i overgangsordningen, og det andet er en kommentar til erhvervsministerens svar på spørgsmål 48 ERU.

Overgangsordning

Vi finder den foreslåede overgangsordning i lovforslaget yderst problematisk.

Overgangsordningen gør det muligt at blive godkendt som verifikator uden først at have bestået en eksamen om udførelse af erklæringsopgaver om bæredygtighedsrapportering. For at kunne anvende overgangsordningen - og undgå kravet om eksamen - er der krav om, at man skal være ansat i en virksomhed, der senest den 31. december 2024 har påbegyndt en akkrediteringsproces som uafhængig erklæringsudbyder. Dette undrer vi os over og stiller spørgsmål til lovprocessen.

Hvordan kan man indføre regler i et lovforslag, hvor reglerne gælder inden lovforslaget er blevet behandlet i Folketinget? Kan regler få virkning, før et lovforslag er vedtaget og trådt i kraft?

FSR – danske revisorer
Slotsholmsgade 1, 4. sal
DK - 1216 København K

Telefon +45 7225 5703
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Tilsyn med erklæringer om bæredygtighedsrapportering

Endelig ønsker vi at kommentere på erhvervsministerens svar på spørgsmål 48 ERU, hvor Erhvervsudvalget beder ministeren om at kommentere på henvendelsen af 4/11-24 fra FSR - danske revisorer om bekymringer for det kommende lovforslag.

I svaret skriver ministeren:

Det er imidlertid et krav efter bæredygtighedsdirektivet, at de uafhængige erklæringsudbydere skal være akkrediteret af DANAK efter de regler og standarder, der gælder for akkreditering af virksomheder, herunder pligten for DANAK til at føre tilsyn med de akkrediterede virksomheder. [vores understregning]

FSR – danske revisorer gør opmærksom på, at det *ikke* er et krav efter bæredygtighedsdirektivet CSRD, at DANAK varetager tilsynet af erklæringer om bæredygtighedsrapportering. Det fremgår alene af CSRD, at medlemsstaterne skal fastsætte tilsvarende krav med hensyn til det offentlige tilsyn som omfatter kvalitetssikringssystemer (kvalitetskontrol), undersøgelser og sanktioner.

CSRD's artikel 1, nr. 13, litra c) ændrer revisionsdirektivets artikel 34, hvorefter et stk. 4 med følgende ordlyd indsættes:

Medlemsstaterne kan tillade, at en uafhængig udbyder af erklæringsydelse, der er etableret på deres område, afgiver udtalelsen omhandlet i stk. 1, andet afsnit, litra aa), forudsat en sådan uafhængig udbyder af erklæringsydelse er underlagt krav, der svarer til kravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF () for så vidt angår erklæringsopgaver om bæredygtighedsrapportering som defineret i artikel 2, nr. 22), i nævnte direktiv, navnlig kravene om [vores understregninger]*

- a) ...
- b) ...
- c) kvalitetssikringssystemer
- d) ...
- e) ...
- f) undersøgelser og sanktioner
- g) ...
- h) ...

Direktivets præambelbetragtninger nr. 72) og 73) omhandler den nationale tilsynsopgave. Præambelbetragtning nr. 73) har følgende ordlyd:

Direktiv 2006/43/EF forpligter medlemsstaterne til at indføre et undersøgelses- og sanktionssystem for revisorer og revisionsfirmaer, der udfører lovpligtig revision. Nævnte direktiv forpligter også medlemsstaterne til at tilrettelægge et effektivt system for offentligt tilsyn og sikre, at de reguleringsmæssige rammer for offentlige tilsynssystemer muliggør et effektivt samarbejde på EU-plan vedrørende medlemsstaternes tilsynsaktiviteter. Sådanne krav bør udvides til at omfatte revisorer og revisionsfirmaer, der udfører erklæringsopgaver om

bæredygtighedsrapportering, med henblik på at sikre overensstemmelse mellem undersøgelses-, sanktions- og tilsynsrammerne for revisorens arbejde med den lovpligtige revision og erklæringsopgaven om bæredygtighedsrapportering.
[vores understregning]

Direktivet fastslår således ikke, at DANAK (eller et andet akkrediteringsorgan) skal varetage det nationale tilsyn med uafhængige erklæringsudbydere, når det vedrører afgivelse af erklæringer om bæredygtighedsrapportering. I Frankrig, Litauen og Rumænien, der også har valgt at udnytte optionen, ligger tilsynsopgaven hos den samme myndighed, som udfører kvalitetskontrol af revisionsvirksomheder i henhold til direktiv 2006/43/EF.

Derimod er det uklart for os, at tilsynet med danske uafhængige erklæringsudbydere vil være tilrettelagt på en måde, der muliggør et effektivt samarbejde på EU-plan [se understregningen i præambelbetragtning nr. 73) ovenfor], når der efter lovforslagets § 33 alene indføres en ret – og ikke en pligt – for DANAK og Erhvervsstyrelsen til at samarbejde/udveksle oplysninger.

Afslutning

Som opfølgning på vores dialog på udvalgsmødet vil vi gerne fremsende en række oversigter over forskellen mellem kravene til godkendte revisorer og uafhængige erklæringsudbydere og verifikatorer, der forhåbentlig vil tydeliggøre, hvorfor FSR – danske revisorer har så store forbehold over for at udvide de godkendte revisorers autorisationsordning.

Vi står naturligvis til rådighed for videre dialog med Erhvervsudvalget og dets medlemmer.

Med venlig hilsen

Camilla Hesselby
Vicedirektør, FSR – danske revisorer

Medsendte oversigter:

1. Værdien af en revisorerklæring
2. Uddannelsesvejen til at blive bæredygtighedsrevisor og verifikator
3. Offentlighedens tillidsrepræsentant – fundamentet for de godkendte revisorers autorisationsordning
4. Sammenstilling af krav til godkendte revisorer og uafhængige erklæringsudbydere og verifikatorer

Værdien af en revisorerklæring

Årsrapport

En virksomheds årsrapport er et vigtigt beslutningsgrundlag for en række interessegrupper, fx ejere, investorer, medarbejdere, långivere, leverandører, kunder, offentlige myndigheder m.fl.

En årsrapport er ét samlet dokument, som består af en række lovpligtige elementer, såsom:

- * Virksomhedens årsregnskab
- * Virksomhedens bæredygtighedsrapportering
- * Revisors erklæring

Revisors erklæring

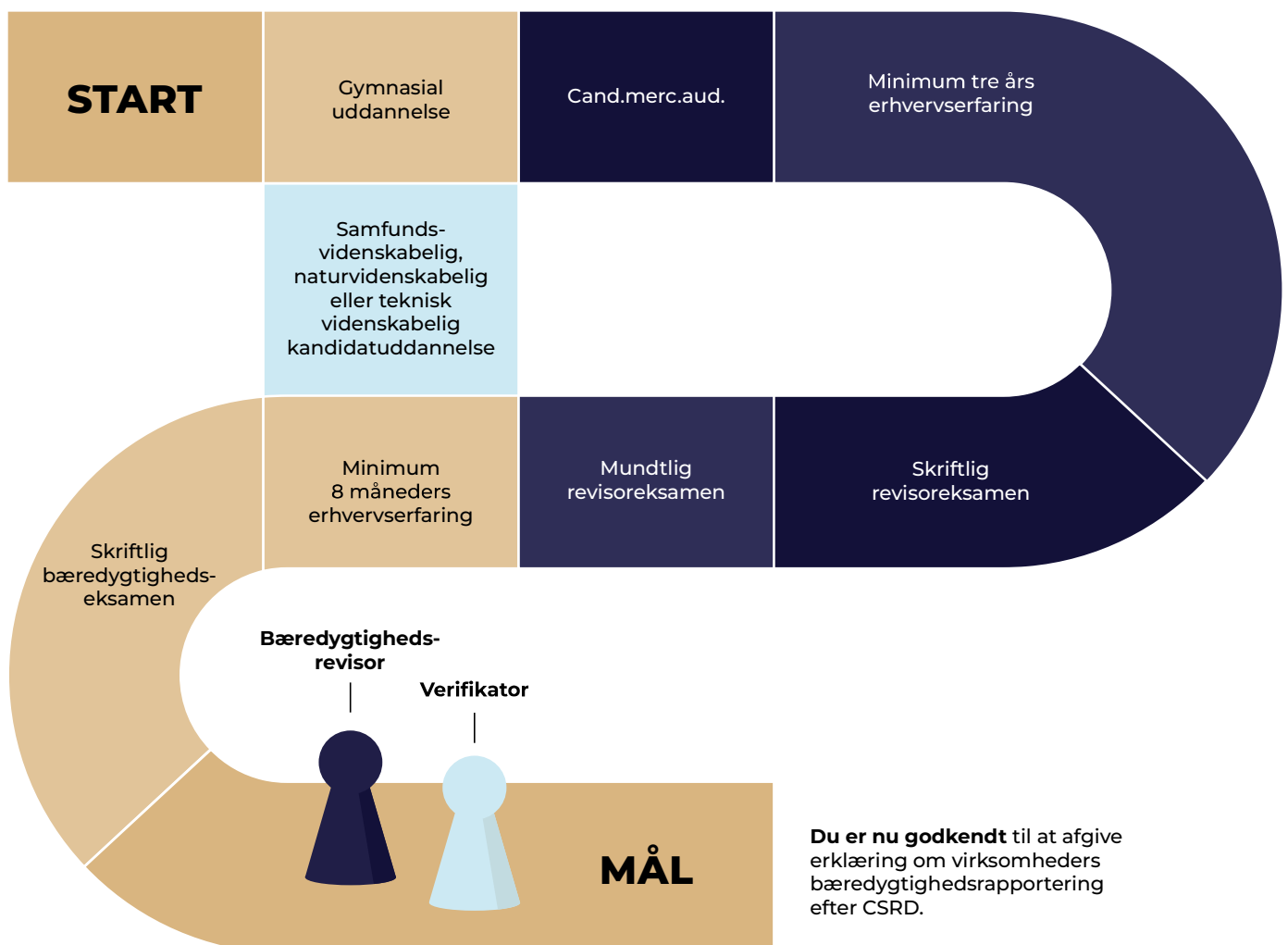
For at øge troværdigheden af og tilliden til såvel de finansielle oplysninger som bæredygtighedsoplysningerne i årsrapporten, er der krav om, at en uafhængig tredjepart – en godkendt revisor – gennemgår oplysningerne.

I erklæringen afgiver revisor en uafhængig vurdering af de oplysninger, som virksomhederne rapporterer om.

Hvad skal der til for at sikre troværdighed om bæredygtighedsrapporteringen?

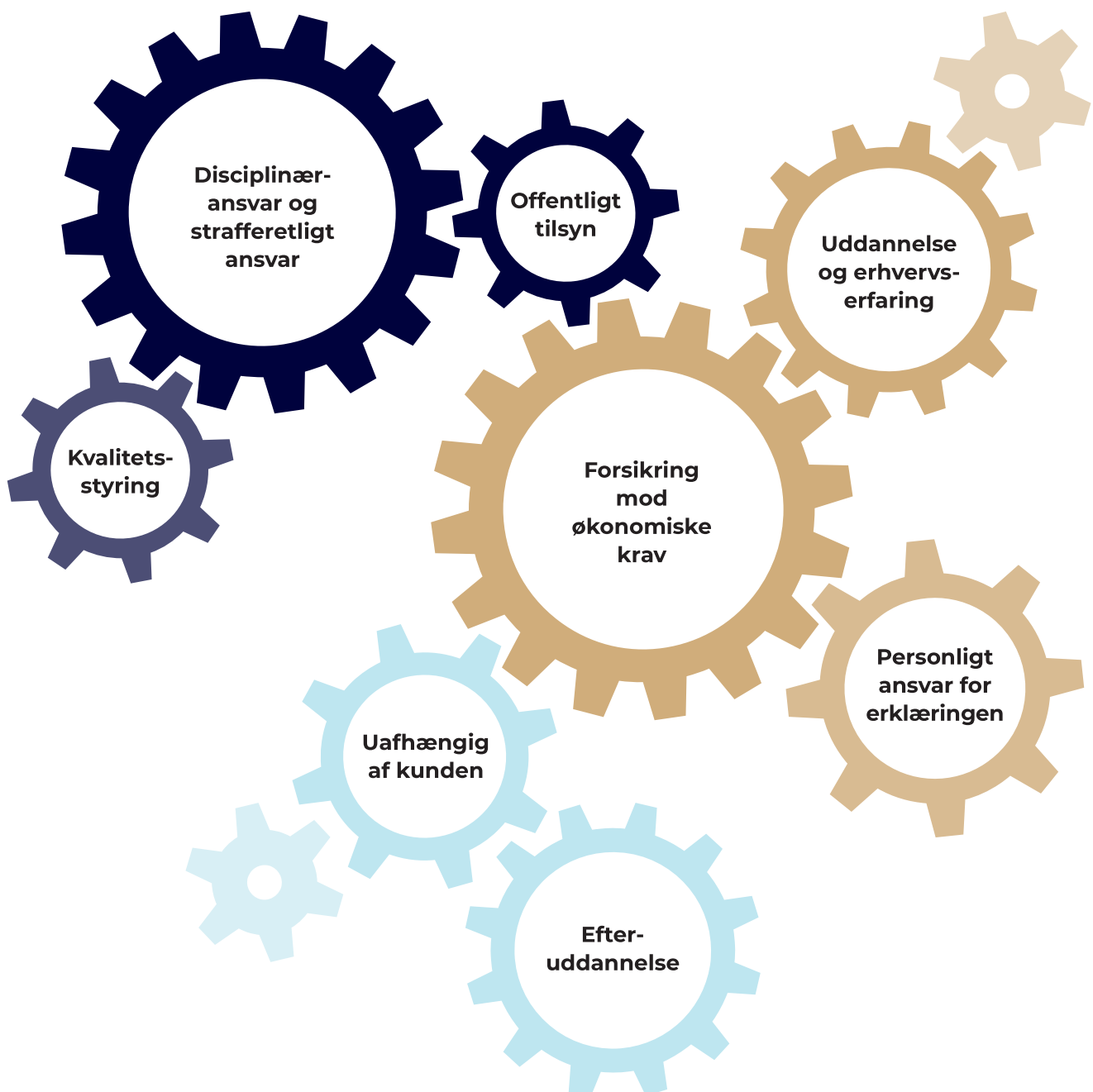
Erklæringer fra alternative erklæringsafgivere skal sikre samme kvalitet og troværdighed som en erklæring fra godkendte revisorer. Det kræver direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering, og det er nødvendigt for at realisere hele formålet: At virksomhedernes bæredygtighedsrapportering skal blive troværdig og sammenlignelig.

Vil lovforslagets krav til verifikatorer sikre ensartet kvalitet i erklæringerne?

Offentlighedens tillidsrepræsentant

Godkendte revisorer er offentlighedens tillidsrepræsentant, når de afgiver erklæringer. Med autorisationen følger omfattende krav for at øge tilliden til revisorer og de erklæringer, som de afgiver.

Sammenstilling af krav

Emne	Revisorer	IASP
Disciplinærretligt ansvar	Personligt ansvar for underskrivende revisor.	Personligt ansvar for underskrivende verifikator.
	Medvirkenssansvar for revisionsvirksomheder.	Medvirkensansvar for den uafhængige erklæringsudbyder.
	Selvstændigt ansvar for revisionsvirksomheder for virksomhedens kvalitetsstyringsystem og lignende.	Intet selvstændigt ansvar.
Efteruddannelse	Generelt: 120 timer over tre år.	Mindst 40 timer: 30 timer om bæredygtighed og 10 timer om årsregnskaber.
	Bæredygtighed: mindst 30 timer.	
Eksamen	Skriftlig eksamen – 2x6 timer.	...
	Mundtlig eksamen.	
	Bæredygtighed: skriftlig eksamen.	Bæredygtighed: skriftlig eksamen.
Erhvervserfaring	"mindst 3 år efter det fyldte 18. år"	"mindst 8 måneder efter det fyldte 18. år"
	Aktualitetskrav: " mindst et år er foregået efter, at kandidatuddannelsen er bestået, og mindst to år har ligget inden for de seneste tre år forud for fristen for tilmelding til revisoreksamen."	Aktualitetskrav: "mindst fem måneder af den praktiske uddannelse ligger inden for de seneste tre år forud for tilmelding til prøven i erklæringsopgaver om bæredygtighedsrapportering."
Forsikring	Lovpligtig garanti- og ansvarsforsikring.	"forsikret mod økonomiske krav, som måtte blive rejst": forventning om garanti- og ansvarsansvarsforsikring, men krav ikke fastsat.
Kvalitetsstyring	Krav om intern organisation, herunder kvalitetsstyringsystem. ISQM 1 og 2.	Krav om intern organisation, herunder kvalitetsstyringsystem. Nærmere krav ikke fastsat, men forventning i bemærkningerne om at svare til tilsvarende bkg for revisorer. Dog ikke krav om ISQM 1 og 2
Tilsyn	Erhvervsstyrelsen.	DANAK.
		"DANAK og Erhvervsstyrelsen kan samarbejde og udveksle oplysninger med andre landes kompetente myndigheder." → ingen pligt til samarbejde eller koordinering.
Uafhængighed	Krav om uafhængighed ved opgaver med sikkerhed.	Krav om uafhængighed. Nærmere krav ikke fastsat, men forventning i bemærkningerne om at svare til tilsvarende bkg for revisorer.
Uddannelse	cand.merc.aud.	Alle kandidatuddannelser inden for det samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniskvidenskabelige område: totalt 225 uddannelser.
Undersøgelser	Hjemlen dækker overtrædelse af revisorloven og/eller forordningen begået af "en revisor, en revisionsvirksomhed, en virksomhed af interesse for offentligheden eller et medlem af det øverste ledelsesorgan eller revisionsudvalg".	En undersøgelse kan afsluttes med en indbringelse for Revisornævnet, men undersøgelsesmuligheden omfatter ikke UE'er (PIEs eller revisionsudvalg), alene verifikatorer.